

SÈRIE 2

OPCIÓ A

1.

1.1. Es tracta d'un escriptor acostumat a escriure narracions llargues a base d'omplir pàgines i més pàgines sense haver-se de preocupar d'expurgar-les, que rep l'encàrrec d'un responsable del suplement d'un diari d'escriure un conte curt que ha de tenir, ni més ni menys, trenta línies. De fet, el conte mateix de Monzó, que acabarà tenint exactament trenta línies i que, doncs, complirà la condició del conte encarregat, no és més que una descripció, irònicament demostrativa, del fet que un escriptor, no tenint res a dir, és tanmateix capaç d'escriure un conte mesuradíssim sobre el tema de no tenir res a dir.

1.2. En la mesura que l'escriptor que surt al conte en principi no s'assembla gens a l'autor del conte però de fet se cenyeix formalment a una regla que no deixa de ser, per ironia, la que segueix el narrador, Monzó sembla riure's amablement de si mateix, perquè és natural d'identificar, en un cas com aquest, autor i narrador. Tanmateix, també aprofita l'avinentesa per riure's, amb una amabilitat semblant, dels autors l'activitat preferent dels quals és escriure novel·les llargues. En definitiva, doncs, el text potser es pot prendre com una ironia intel·ligent, lleugerament sarcàstica, sobre l'ofici d'escriptor de narracions en general, sotmès, com tothom, a les lleis del mercat.

1.3. a) *Grandària* es refereix a la magnitud estrictament material (nombre de pàgines) de l'obra de l'escriptor. *Grandesa*, en canvi, es refereix a una qualitat estètica i, possiblement, moral, d'aquesta obra.

b) El narrador no deixa de ser lògic en considerar poc justificada la sensació de fracàs de l'escriptor per la senzilla raó que, des del punt de vista de l'ofici, que és la que encarna, per exemple, el responsable del diari, el pobre escriptor ha actuat com un professional competent.

1.4. detesta: *abomina, odia, avorreix, execra, no pot suportar,...*

(se'n) configura: *(se'n) disposa, (se'n) ordena, (en) segueix, (n') apareix,...*

(ho) aconseguix: *(ho) assoleix, (ho) ateny, (hi) arriba,...*

(les) expurga: *(les) retalla, (en) fa neteja, (les) neteja, (en) rebaixa el nombre,...*

2. La redacció s'ha de valorar d'acord amb el document "Estructura dels exercicis de llengua catalana i de llengua castellana. Criteris generals d'avaluació"; vegeu l'apartat "**Criteris de valoració de la redacció [Expressió escrita i comentari crític]**".

3.

- 3.1. a) subordinada adverbial condicional
 b) subordinada adverbial infinitiva final
 c) subordinada adverbial modal
 d) subordinada adverbial causal
 e) subordinada adverbial infinitiva temporal
 f) subordinada adverbial concessiva

3.2. Subjectes: - la veu de vellut que li ha telefonat del suplement dominical del diari i li ha demanat el conte

- que

CDs: - «Entre una i trenta línies»

- el conte

Cls: - li (ha dit) ; li (ha telefonat); li (ha demanat)

3.3. *què* (relatiu); *què* (interrogatiu); *més, és, Déu, té*.

[Com abans, cada resposta incorrecta, si n'hi ha, en neutralitzarà una de correcta. Continuem, doncs, fent servir la noció de resposta "bona".]

3.4. La resposta correcta és la c).

3.5. teclejar: "j": [ʝ], o bé: fricatiu palatal sonor

 pogués: "gu": [ɣ], o bé: aproximant velar sonor

 extensió: "x": [ks], o bé: oclusiu velar sord + fricatiu alveolar sord

 absurd: "b": [p], o bé: oclusiu labial sord

 incapaç de: "ç": [z], o bé: fricatiu alveolar sonor

OPCIÓ B

1.

1.1. Té ocasió de conèixer força moviments artístics: el *modernisme* i el *simbolisme*, que són d'un abast cultural molt ampli, així com l'*impressionisme* (i l'anomenada *revolució dels grisos* i el *luminisme*, que en reben la influència) i l'*art del cartell*, que són específicament pictòrics. D'ideologies polítiques, sent parlar de *comunisme* i d'*anarquisme* (d'aquest no sols en sent parlar, perquè actua amb violència). Quant a invents, l'afectaran molt, com a ciutadà i com a artista plàstic, l'*electricitat* i el *cinema*.

1.2. *informen* → conformen, donen forma (a), doten de forma, inspiren, ...
acusaven → manifestaven, posaven de manifest, exhibien, delataven, feien veure, mostraven, exterioritzaven, expressaven, ...
basten → són suficients, (amb SN) n'hi ha prou, ...
s'apressaren → s'afanyaren, es donaren pressa, s'espavilaren, s'esmerçaren, ...

1.3. *s'hi discuteix* → s'hi discutia
han dut → havien dut
ha influït → havia influït
són → eren
té → tenia
hi ha → hi havia
fan → feien
surten → sortien

1.4. a) Termes relacionats amb la llum i el color: *marrons, grisos, luministes, grocs, ombres, negror*, (el quarto) *fosc, tenebrosos*. [A la llista també s'hi podria incloure, potser, *Lumière*: si es fa així, que no es valori però que tampoc es penalitzi.]

b) Palau i Fabre considera l'aparició de l'electricitat i la consegüent desaparició de tenebrositats en les cases modernes, novetat d'una gran transcendència social esdevinguda durant la joventut de Picasso, com un fet diriment, que podria explicar, pel canvi històric —o alternança— intensament viscut pel pintor, l'extrema sensibilitat al contrast entre llum i fosc, "entre la creació diürna i la creació nocturna", que es posarà de manifest durant tota la seva vida d'artista, és a dir, en el conjunt de la seva obra.

2. La redacció s'ha de valorar d'acord amb el document "Estructura dels exercicis de llengua catalana i de llengua castellana. Criteris generals d'avaluació"; vegeu l'apartat "**Criteris de valoració de la redacció [Expressió escrita i comentari crític]**".

3.

3.1. • "Barcelona... Picasso"

PRINCIPAL

• "però estem... expandiment"

COORDINADA ADVERSATIVA de la principal

• "que ell vingué... expandiment"

SUBORDINADA SUBSTANTIVA, COMPLETIVA de l'adjectiu segurs

• "sabent que... expandiment"

SUBORDINADA ADVERBIAL GERUNDIVA MODAL

• "que arribava... expandiment"

SUBORDINADA SUBSTANTIVA, COMPLETIVA (CD) del verb sabent

3.2. Subjectes: "Picasso"

"tota la seva vida d'artista"

CD: "aquesta alternança"

CRV: "entre la creació diürna i la creació nocturna"

CNs: "d'artista"

"diürna"

"nocturna"

3.3. La resposta correcta és la a).

3.4. Els mots que porten accent diacrític són: *és, més, té, són, món*.

3.5 **Barcelona**: “b”: [b], o bé: oclusiu bilabial sonor

sabent: “b”: [β], o bé: aproximant bilabial sonor

expandiment: “x”: [ks], o bé: oclusiu velar sord + fricatiu alveolar sord

potser: “s”: [s], o bé: fricatiu alveolar sord

més important: “s”: [z], o bé: fricatiu alveolar sonor

SÈRIE 5**OPCIÓ A**

1.

1.1. Són dos polítics. L'un, el diputat Jordi Solé, recupera el coneixement, nu i adolorit, després d'haver rebut una forta pallissa: li raja sang del llavi, li xiulen les orelles, tremola, tus, ensopega, etc. El tempta la idea d'anar a comissaria a denunciar l'agressió, però s'ho repensa perquè no li convé l'escàndol. De l'atzucac on s'ha ficat confia que se'n podrà sortir amb l'ajut d'un bon aliat. L'altre, Oriol Rodés, un desagradable enemic polític de Solé, es mostra molt sorneguer en descobrir-lo. El narrador és omniscient.

1.2. El narrador també dóna compte de diverses activitats mentals d'en Solé. Sabem, per exemple, que aquest està preocupat perquè l'endemà li seran difícils d'amagar, en sortir a la televisió, els blaus que li han fet, i fins i tot ens és reportat, a manera de citació directa del que el personatge es diu a si mateix per tranquil·litzar-se, un pensament seu sobre l'excel·lència dels maquilladors. En general, però, el narrador no fa ús d'aquest darrer procediment, tot i essent capaç de penetrar sovint en el flux mateix de la consciència d'en Solé. Un bon exemple d'això podria ser el tros que fa: "Després de tot, només havia de sortir de l'atzucac on s'havia ficat i trobar un aliat que l'ajudés. El jutge Pellicer l'acolliria de bon grat". Notem que en el tros següent ("Jordi tornava a animar-se, tot aniria com una seda"), el narrador combina una descripció objectivadora de l'estat d'ànim del personatge amb el que bé podria ser una expressió directa del pensament del mateix personatge, però sense marcar-la com a tal.

1.3. a) És una manera de dir molt expressiva que el personatge sentia un xiulet molt fort dins les orelles. La figura és una hipèrbole de tipus metafòric, aconseguida mitjançant una exagerada comparació implícita consistent a equiparar el soroll diguem-ne intern patit pel personatge amb un soroll extern extremament eixordidor, aprofitant l'avinentesa que tots dos sorolls reben el mateix nom en el llenguatge corrent.

b) Vol dir que el personatge tenia moltíssimes sensacions negatives. La figura, que també té un cert caràcter hiperbòlic, es basa en el fet de prendre el mot *feix*, no pas en el sentit merament quantitatiu pel qual designa 'un bon nombre' o 'un conjunt' en general, sinó en el sentit més concret pel qual es refereix a un conjunt de tiges, branquillons, bastons, etc., lligats, que és quelcom carregable a l'espatlla en sentit literal. Amb el benentès que en el sentit metafòric creat, 'carregar-se a l'espatlla' passa a significar quelcom semblant a 'sentir-se aclaparat (per tantes sensacions negatives)'.

1.4. *encetat* → raspat, escarbotat, esgratinyat, esgarrapat,...

atrotinat → espatllat, estropellat, fet malbé,...

arraulit → arrupit, ajupit, arronçat,...

garratibat → paralitzat, immobilitzat, bloquejat,...

2. La redacció s'ha de valorar d'acord amb el document "Estructura dels exercicis de llengua catalana i de llengua castellana. Criteris generals d'avaluació"; vegeu l'apartat "**Criteris de valoració de la redacció [Expressió escrita i comentari crític]**".

3-

3.1. Subjecte: "la idea d'anar a comissaria a buscar ajuda"

CDs: "el (temptà)"; "ajuda"; "adéu"; "la (refusà)"

CI: "al poder, tan dolç"

CRV: "a la comissaria" "que llavors sí que hauria de dir adéu al poder, tan dolç"

3.2.

- “Quan feia les primeres passes”

SUBORDINADA ADVERBIAL TEMPORAL

- “i girà un parella de vegades sobre el seu eix”

COORDINADA COPULATIVA a la primera oració principal

- “però al final es va poder orientar”

COORDINADA ADVERSATIVA a la segona oració principal

- “tot i que caminava com un ninot”

SUBORDINADA ADVERBIAL CONCESSIVA

3.3. La resposta correcta és la b).

3.4. a) Mots eufemístics: “Òndia” “diantre” “carai”

Si eufemisme és la figura consistent a emprar un mot o expressió entès com a més o menys suau enlloc d'un de decididament dur o groller, aquests mots són eufemístics, respectivament, de “hòstia”, “diable” i “carall”.

b) L'autor els empra, possiblement, per evitar que el text soni massa estripat. Una altra explicació, però, fóra que els personatges que en fan ús no són gaire malparlats (segons això, doncs, l'autor els hauria escollits per realisme). És difícil decidir quina hipòtesi és més plausible sense haver llegit la novel·la sencera.

3.5. **senyor**: “ny”: [ɲ], o bé: nasal palatal (sonor)

Rodés: “d”: [ð], o bé: aproximant dental sonor

casualitat: “s”: [z], o bé: fricatiu alveolar sonor

Jordi: “j”: [ʒ], o bé: fricatiu palatal sonor

qui: “qu”: [k], o bé: oclusiu velar sord

OPCIÓ B

1.

1.1. L'acudit carnerià, en la mesura que juga amb un doble sentit, lligat a un fenomen d'homofonia, alhora de "Privat" (nom propi de persona vs. "mancat", participi) i de "Bas" (nom propi de lloc vs. nom comú, "got"), s'adiu en essència amb les definicions del marquès de Bièvre, de Lederer i de Koestler. Altrament, la condició que els jocs de paraules, per ser calembours, han de formar part d'una conversa, també la compleix l'anècdota carneriana, perquè el poeta no la podia haver introduït sinó xerrant amb algú: òbviament, mai no devia haver pretès que pogués tenir cap altre ús.

1.2. a) Aquí "antonomàsia" vol dir que el mot *calembour* és usat per designar els jocs de paraules en general, per molt que, rigorosament parlant, tingui un sentit una mica més restringit. En altres paraules: es tracta de l'ús d'un nom específic com a nom genèric.

b) És una figura de tipus metafòric, gràcies a la qual els significats immediats de *cordes*, de *lligades* i de *nus* articulen una imatge que serveix per designar una determinada relació del pensament amb el so.

1.3. a) Entre cometes hi van dues definicions en català que tradueixen literalment definicions originàriament donades en altres llengües i, també, el nom d'una entrada, en llengua anglesa («Humor and Wit»), de la *Britannica Enciclopoedia*. També hi apareix l'expressió «joc de paraules», que en el seu cas és presentada com a traducció d'un terme francès.

b) Entre parèntesis hi trobem tres traduccions al català del mot o expressió precedent, que en dos casos és en anglès i en un altre cas en italià. També apareixen parèntesis en el marc de l'expressió anglesa (*to be punning*), segurament per marcar que el que és realment específic d'una expressió com aquesta és allò que no és dins dels parèntesis.

c) Entre claudàtors hi van unes expressions numèriques que, com la que figura en el títol del text, formen part de la numeració que ordena els apartats del tractat, una numeració que, com és de rigor, és segur que també apareix en l'índex del volum.

d) En cursiva hi trobem un reguitzell de mots o expressions en llengües diferents de la catalana (anglès, italià, francès, portuguès, espanyol, alemany i hongarès). També hi apareixen, tot i ser formes catalanes, *calambur* i *conceptes*, pel fet que són usades no pas per designar allò que signifiquen sinó la seva forma, o significat.

1.4. emprat: *usat, que s'ha fet servir, adoperat, utilitzat, aplicat,...*

sobtat: *inesperat, insospitat, imprevist, brusc,...*

ha fet forat: *s'ha imposat, s'ha mantingut, ha tingut èxit, ha tingut acceptació, ha persistit,...*

fracassat: *fallit, avortat, malreeixit, frustrat,...*

2. La redacció s'ha de valorar d'acord amb el document "Estructura dels exercicis de llengua catalana i de llengua castellana. Criteris generals d'avaluació"; vegeu l'apartat "**Criteris de valoració de la redacció [Expressió escrita i comentari crític]**".

3.

3.1. a) subordinada adverbial causal

b) subordinada adverbial infinitiva final

c) subordinada substantiva infinitiva (CN de *truc*)

d) subordinada adjectiva de relatiu especificativa

e) subordinada adverbial consecutiva

f) subordinada substantiva (CN de *condició*)

3.2. Subjectes: *la seva indefinició formal*
cada tradició lingüística
el gal·licisme calembour

CDs: *d'adjudicar-li un nom*
un nom

CI: *li*

Quantificadors: *cada*
moltes

3.3. *més, és, dóna, són.*

3.4. La resposta correcta és la a).

3.5. origen: "g": [ɣ], o bé: aproximant velar sonor
dels acudits: "s": [z], o bé: fricatiu alveolar sonor
mitjançant: "tj": [dʒ], o bé africacat palatal sonor
llunyanes: "l": [λ], o bé: líquid lateral palatal (sonor)
ludolingüista: "d": [ð], o bé: aproximant dental sonor